

Polemika o narodnem heroju Albertu Grudnu - Blisku

Izdajalec je hujši od sto sovražnikovih elitnih vojakov

Hujskanje na vojno je način pisanja, ki ga prakticira Ivo Žajdela, ko piše o narodnem heroju Albertu Grudnu - Blisku v Demokraciji 12. in 19. septembra 2013 ter v Primorskih novicah 28. novembra 2013. Bliskova hči mu je odgovorila 23. novembra 2013 v Primorskih novicah pod naslovom *Nehajmo se obtoževati*, z lepim citatom poslanca Krščanskih demokratov Mateja Tonina: "Če želimo narediti korak naprej, moramo stopiti iz začaranega kroga."

Marljivi "termit", ki gloda po zgodovinskih dejstvih, g. Ivo Žajdela, je tokrat napadel narodnega heroja Alberta Grudna - Biska, njegov spomenik v Sežani in ustoličil v Sloveniji - in to na Primorskem - nedičevce kot legalno oblast. Obenem je pogrel belogardistično izmišljotino, da smo imeli v Sloveniji med drugo svetovno vojno državljansko vojno. Pri tem je heroj Blisk seveda le pretveza, da se lahko ponovno oglasi v obupnem poskušanju oprati izdajalsko, policijsko, politično in vojaško početje nadaljevalcev predvojne politike dr. Antona Korošca. Kajti bela garda ima korenine že v 30. letih prejšnjega stoletja, kot bom utemeljil v nadaljevanju.

Oglašam se, ker sem kot istrski partizan srečeval Bliska ob raznih prilikah. Bil sem borec 3. bataljona Istrskega odreda, ki je deloval južno od Slavnika do okolice Buzeta, sicer pa ob Dragonji do Savudrije in od morja do Čičarije. Srečevala sva se v Gabrovici na sestankih okrožnega komiteja KPS, slučajno v Prapročah na Malem Krasu, ko sem šel s spremstvom v Brkine na štab odreda, včasih pa kar "na terenu".

Milan Guček. Bili so: podpredsednik Višjega sodišča za Adriatišches Küstenland, drugi je bil direktor zavoda za prehrano civilnega prebivalstva na tem ozemlju, tretji pa gostitelj, pri katerem so aretirali prva dva. Na Bliskov predlog so vprašali podpredsednika sodišča, ali je možno, da bi jih zamenjali za partizanske ujetnike. Jasno je odgovoril, da se to ne bo dalo izpeljati in niti ni treba poskušati. Na koncu pa je še dodal, da mu je žal, da ljudje, razen Nemcev, ne razumejo ali nočejo razumeti, kaj hoče Hitler. Vsem narodom na svetu bi se lahko imenitno godilo, če se ne bi upirali firerjevi volji.

Blisk je bil strašno razočaran, da ne bo nič z zamenjavo ujetnikov za partizane. Zajeta nacistična in njun gostitelj so bili ustreljeni. Legitimno in legalno. V vojnem času, na ozemlju, kjer so neprestano potekale sovražnosti, so vsi trije služili Hitlerju in njegovim načrtom, da uniči slovenski narod. "Adriatišches Küstenland" je predstavljal zločinsko pripojitev deloma slovenskega in hrvaškega, deloma pa tudi italijanskega (furlanskega) ozemlja k Rajhu. To je hudodelstvo tudi po

Kip narodnega heroja Alberta Grudna - Bliska v spominskem parku pri sežanskem sodišču

so sodili tudi najhujšim vojnim zločincem v Nürnbergu.

Že celo desetletje pred vojno je Korošec ne samo koketiral z nacističnim in fašističnim režimom. Iskal je na vse pretege možnosti, da se z njimi nekako pogodi. Jugoslavijo pa je že "odpisal". To je bila idejna osnova ustanovitve bele garde. Korošec, Rožman & co. so sprejemali fašistično in nacistično ureditev Evrope kot rešitev. Bili so pač fašisti. To, da so potihem govorili, da so za zahodne zaveznike in da Hitlerju prisegajo s figo v žepu, je "taktična laž". Sicer so obstajali tudi angleški in ameriški fašisti, ki so bili za Hitlerja in Mussolinija. A so bili v "mikromanjšini" obeh narodov. Tudi danes je fašizem živ. Deluje globalno, vztrajno, podtalno, "znanstveno preiščeno", da parira zahtevam novega stanja v razvoju človeštva. In temu obstoječemu fašizmu Žajdela služi.

G. Žajdela ne napada "frontalno", na primer tako, da bi predlagal sodno ugotovitev, ali je Albert Gruden - Blisk kakorkoli odgovoren za smrt pokojnih, ki jih našteva. Ali da njegova Nova slovenska zaveza sproži zgodovinskoznanstveno raziskavo, če sam noče, o tem, zakaj in kako so bili justifikirani tisti, za smrt katerih trdi, da so bili umorjeni.

Napada posamično: Bliskov spomenik v Sežani, Blisku pripisuje umore ter žali njegov spomin, njegove žive svojce in

nas, nekdanje partizane. Bliskova hči mu upravičeno očita nepoštenost in zlonamernost. Bliskova dejanja prikazuje kot zločine. Kot da je Blisk delal na lastno pest.

Žajdela zanikuje obstoj slovenske ljudske oblasti, ki jo je, na Primorskem še prav posebno, predstavljala OF. Njo so Primorci priznavali, nanjo so se obračali celo v zakonskih sporih. Italijanske oblasti Primorci nikoli niso priznali. Oblast OF pa so šteli za svojo lastno oblast, kar je tudi v resnici bila. In v imenu te oblasti slovenskega naroda, ki jo je primorsko ljudstvo soustvarilo v osvobodilnem boju zoper imperialistično Italijo ter Nemčijo, je partizan Blisk deloval. Če bi koga ustrelil brez sodbe pristojnega sodišča, bi njega obsodilo partizansko vojaško sodišče.

Žajdela pa - kaj takega sem prvič prebral - v Demokraciji 19. septembra 2013 trdi, da so imeli oblast nedičevci, to je bežeči srbski (ne jugoslovanski!) kolaboranti. (Raven Žajdelovega pisanja je tudi sicer tako nizka, da se človeku inako stori, da ima Žajdela diplomu Pedagoške akademije v Mariboru.) Na strani 49 piše: "V tistem času so bili na Primorskem četniki oziroma nedičevci, ki so prišli v Slovenijo z juga. Čeprav verjetno slabo, so vendarle predstavljali nekakšno zasilno oblast." Na strani 51 pa: "Štemberger ... je opisal le posledice: odziv 'oblasti' (čeprav v obliki nedičevcev), ki je odkrivala

storilce kaznivega dejanja."

Ne, gospod Žajdela! Prav nobene oblasti nedičevci niso predstavljali. Ne legalne ne legitimne, niti v Srbiji. Nedić je bil predsednik kvistlinške nemške vlade v Srbiji. Izneveril se je torej tudi kralju. Njegova vojska je bežala zaradi izdaje in vojnih zločinov. Zanje je veljal kazenski zakonik Kraljevine Jugoslavije, v katerem je bila za izdajstvo, to je sodelovanje v oboroženi sili okupatorja, zagrožena smrtna kazen. Žajdela priporočam, naj se pouči o delovanju vojaškega sodišča v času vojne pri Hemingwayu (*Zbogom orožje - na mostu čez Timent*.)

Ivo Žajdela se je rodil leta 1960 na Štajerskem. Mirno lahko trdim, da če ne bi bilo partizanov, se Žajdela ne bi bil niti rodil. Vsekakor ne kot Slovenec, če bi že njegova roditelja ohranila fizično življenje s tem, da bi se ponemčila.

Nemci so v svojo zločinsko armado mobilizirali na desetisoče slovenskih fantov in mož. In če ne bi bilo partizanov, ti mobiliziranci ne bi imeli niti kam dezertirati. Tako pa so vedeli: čim dobim dopust, se priključim partizanom. Hitler je ukazal: "Macht mir dieses Land wieder deutsch!" ("napravite mi to deželo zopet nemško"), ko je prišel na inšpekcijo v Maribor. Žajdela pa je na strani izseljevalcev slovenskih ljudi iz njihovih domov in domovine. Je na strani Eichmanna in ostalih nacističnih zločincev, ki so

Glavnemu odboru Zveze združenj borcev za vrednote NOB predlagam, da sproži postopek za znanstveno preciziranje dejstev slovenske zgodovine v drugi svetovni vojni. Ko zgodovinarji razčistijo, kakšna je resnica, naj se avtoritativno prepove nadaljnje laganje in zastrupljanje odnosov med nami.

Poznali smo ga vsi, "civilni" in partizani. Kako ga ne bi, ko je, na primer, sedeč na zadnjem sedežu, zapeljal z motorjem do nemške posadke in kar z motorja z rafalom ubil dva Nemca. Take stvari se hitro razvedo, in ljudje so ga zato ne samo občudovali in spoštovali. Imeli so ga radi. Sicer pa je o njem veliko napisanega. Naj omenim samo še to, da je s svojo skupino zajel tri visoke nemške funkcionarje v vili tržaškega veleposestnika čisto pod Plavjami. Mislili so, da so generali. Zaslišati jih niso mogli, ker nihče ni znal nemško. "Generali" pa niso znali ne slovensko ne italijansko. Obvestili so o zajetju okrožni odbor OF, ki je deloval kot ljudska oblast za celo Slovensko Istro (do Doline, Kozine, pod Slavnikom proti vzhodu do Čičarije). Zaslišal jih je

mednarodnem vojnem pravu. Sicer pa so vsi trije bili prijeti in *flagranti* pri polasčanju "vojnega plena" v - po mednarodnem pravu (Brian-Kellogg pakt iz leta 1928) - prepovedani vojni, ki so jo začeli in vodili v ostrem nasprotju z vsemi civilizacijskimi normami.

Dr. Bojan Godeša v svoji knjigi *Čas odločitev* piše: "Znanstveno kritična analiza je (...) razodela, da je ob okupaciji Slovenska ljudska stranka vse svoje sile stavila na iskanje rešitve slovenskega vprašanja v okvirih rasističnega in totalitarnega nacističnega novega reda in je skušala s silami Osi vzpostaviti sodelovanje že ob prvih stikih z njimi." (MK Založba, str. 9) Polastitev Jadranskega primorja in njegova priključitev k Rajhu sta razbojniški dejanja. V tem smislu

pomorili 6 milijonov Judov in desetine milijonov pripadnikov drugih narodov. Slovenski pregovor pravi: Povej mi, s kom se družiš, in povedal ti bom, kdo si! Opravičuješ nacistično politiko, torej si nacistom enak.

Narodnega heroja zmerja z zločincem lahko samo pristaš italijanske in nemške politike iz časa druge svetovne vojne. Žajdela besede skrbno izbira, da bi povzročil gnus in odpor. Besede "umor", "zločin na Suhorju", "spomenik zločincu v Sežani", "umor dveh lepotic", "bili so pač tolpa", "najdba umorjenih", "umor družine Gustinčič", "uničenje družine", "zločinčev pobeg", "čaščenje zločinca v Sežani" in še številne njim enake v Žajdelovem besednjaku so pač v slogu goebbelsovske propagande, preračunane na povzročanje zgražanja in besa. Ob izkoriščanju okoliščine, da ljudje resnice ne poznajo.

Človek se sprašuje: Kaj pravzaprav hoče?

Edini logičen odgovor na to je: hujska pač s ciljem, da bi se našel vandal, ki bi spomenik oskrunil. Ali da bi občina odločila, da se spomenik umakne. Pri ljudeh pa da zaseje mržnjo proti borcem, katerim so v vojni stali ob strani, jih hranili, sodelovali z njimi na stotisoče

In spet se vsiljuje vprašanje: Kaj pravzaprav hoče?

To stanje, da kdorkoli lahko napada osvobodilni boj in njegove udeležence, da zasramuje tiste izjemne ljudi, ki so z junaškimi dejanji reševali najtežje situacije in ljudem vlivali pogum, kadar se je pojavilo malodušje, je treba res preprečiti. Celo Nemci obsodijo človeka, ki samo zanika holokavst!

Blisk ni postal heroj zaradi dejanj, ki jih opisuje Žajdela. A vem, da jih je pač nekdo moral izvršiti, ker je izdajalec hujši od sto sovražnikovih elitnih vojakov. In z gotovostjo lahko trdim, da Blisk nikogar ni umoril in da ni bil zločinec. Po vojni sem bil sodnik v Kopru. Prihajale so zahteve Italije po izročitvi ljudi, ki so bili v Italiji obsojeni, nekateri tudi na dosmrtno ječo (ergastolo). Sodni senati so vse take zahteve zavrnil. Vsa odporniška gibanja so likvidirala izdajalce. Pa ne samo odporniška gibanja. Tudi redne vojske v "normalnih pogojih" vojskovanja. Napoleon je rekel: "Nikogar nimam raje kot izdajalca in nikogar ne preziram tako kot izdajalca, potem ko je izdal."

Če ne bi bilo belogardistov, bi bili Nemci in Italijani v Sloveniji nebogljivi. Partizani bi osvobodili celotno Slovenijo, razen

Poznali smo ga vsi, "civilni" in partizani. Kako ga ne bi, ko je, na primer, sedeč na zadnjem sedežu, zapeljal z motorjem do nemške posadke in kar z motorja z rafalom ubil dva Nemca. Take stvari se hitro razvedo, in ljudje so ga zato ne samo občudovali in spoštovali. Imeli so ga radi.

načinov. Ker so bili tudi "civilisti" prav tako borci.

Nam, partizanom, je bilo vedno težko ob akcijah, ker smo vedeli, da bodo Italijani in Nemci izvajali vojno-zločinske represalije nad civilnim prebivalstvom. To so prav tako vedeli tudi "civilni". Tveganje so sprejemali, ker so se tudi sami borili, le na drug način.

Navede pa Žajdela pomembno potankost: nedičevski vojak omogoči pobeg Blisku in vsem drugim ter se jim tudi sam priključi. To dokazuje moč Bliskove poštene besede, saj drugače do "spreobrnjenja" Nedičevega zapeljancja ne bi prišlo. Tudi številni slovenski belogardisti so težko prenašali svoje delo za okupatorja. Znašli pa so se v njegovih vrstah zaradi različnih vplivov, temelječih na lažeh. Nekaj pa tudi zaradi težav partizanskega življenja - spanja na golih tleh pod milim nebom, brez možnosti umivanja, redne hrane, zdravstvene pomoči ... Saj je bilo v resnici težko.

Žajdelovo pisanje ne predlaga ničesar. Je golo hujskanje in laganje - tudi kar se justifikacij tiče. Na žalost se partizanom ne ljubi odgovarjati na te gorostasne laži, ki so oblika fašistično-nacističnega kljubovanja po porazu v vojni. Če Bliska ne bi osebno poznal, bi tudi sam zamahnil z roko in si mislil: naj gre Žajdela k vragu!

A to ne bi bilo prav. Z napadi na Bliska Žajdela žali slovenski narod. Norčuje se iz Sežancev, da častijo človeka, do katerega naj bi po Žajdelovem morali čutiti odpor in gnus. Čast in dobro ime jemlje vsem nam, partizanom, aktivistom OF, kurirkam, partizanskim učiteljicam, celotnemu narodnoosvobodilnemu boju.

komunikacij. Nemci pa bi morali te preskrbovalne poti za svoje armade v Grčiji, Italiji, Rusiji, braniti z desetkrat večjimi silami, kot so jih potrebovali, ker jim je pomagala bela garda: da so lahko vozili strelivo, orožje, hrano, nove vojaške sile, evakuirali ranjence itd. s front, do katerih so šle poti po slovenskem ozemlju. Šlo je za življenje ali smrt. Njim in nam.

Pri Termopilah (v Grčiji, leta 480 pred našim štetjem) je izdajalec Efialt povzročil smrt 300 Špartancev in njihovega kralja Leonida. Taka je vrednost izdajalca za okupatorja in napadalca. Efialtovske usluge so okupatorju nudili **Gregorij Rožman, Leon in Vuk Rupnik, Karel Novak** et consortes. Njihovo delo pa nadaljujejo Žajdela in ostali pristaši Nove slovenske zaveze.

Glavnemu odboru Zveze združenj borcev za vrednote NOB predlagam, da sproži postopek za znanstveno preciziranje dejstev slovenske zgodovine v drugi svetovni vojni. Ko zgodovinarji razčistijo, kakšna je resnica, naj se avtoritativno prepove nadaljnje laganje in zastrupljanje odnosov med nami. Dejstvo je namreč, da smo bili nekaj let po vojni Slovenci pomirjeni. Hčere in sinovi partizanov so se poročali med seboj.

Otroci tudi justificiranih belogardistov so dobivali štipendije za študij na univerzah, dostopne so jim bile vse službe. Živa dokaza sta Janez Janša, ki je doštudiral generalsko fakulteto (obramboslovje), in Anton Drobnič, ki je doštudiral pravo in napravil briljantno kariero. Pa je takih še veliko.

DUŠAN PUH,
partizan, odvetnik v pokoju